

รายละเอียดของรายวิชา(มคอ. 3)

มนุษย์และครอบครัว
Human and Family
(4541105)

โรงเรียนการเรือน
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
2562
สารบัญ

หมวด	หน้า
หมวด 1 ข้อมูลทั่วไป	4
1. รหัสและชื่อรายวิชา	4
2. จำนวนหน่วยกิต	4
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	4
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	4
5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน	4
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	4
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	4
8. สถานที่เรียน	4
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	4
หมวด 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์	4
1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา	4
2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา	5
หมวด 3 ลักษณะและการดำเนินการ	5
1. คำอธิบายรายวิชา	5
2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา	5
3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล	5
หมวด 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา	5
1. คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องพัฒนา	6
2. ความรู้	6
3. ทักษะทางปัญญา	7
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	8
5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	8
หมวด (ต่อ)	หน้า (ต่อ)
หมวด 5 แผนการสอนและการประเมินผล	8
1. แผนการสอน	9
2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้	9

หมวด 6	ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน	10
	1. หนังสือและเอกสารประกอบการสอนหลัก	10
	2. หนังสือ เอกสาร และข้อมูลอ้างอิงที่สำคัญ	10
	3. หนังสือ เอกสาร และข้อมูลอ้างอิงที่แนะนำ	10
หมวด 7	การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา	11
	1. การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา	11
	2. การประเมินการสอน	11
	3. การปรับปรุงการสอน	11
	4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา	11
	5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา	11

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	โรงเรียนการเรือน หลักสูตรคหกรรมศาสตร์

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- รหัสและชื่อรายวิชา
4541105 มนุษย์และครอบครัว (Human and Family)
- จำนวนหน่วยกิต
3(3-0-6)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา
หลักสูตรคหกรรมศาสตร์
4. ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน
ผศ.ดร.ชฎามาศ ชาวสะอาด
5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน
ภาคการศึกษาที่ 2/2562 ชั้นปีที่ 1
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)
ไม่มี
8. สถานที่เรียน
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ในมหาวิทยาลัย อาคารเรียน 10
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด
12 พฤศจิกายน 2562

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

1.1 เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการมนุษย์และครอบครัว การวางแผนครอบครัว อนามัยการเจริญพันธุ์ ความสัมพันธ์ในครอบครัว ปัญหาครอบครัว และแนวทางแก้ไข ได้อย่างถูกต้อง

1.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ความหมาย คุณค่าความสำคัญ ประโยชน์หลักการ-ของการพัฒนาการมนุษย์และครอบครัว การวางแผนครอบครัว อนามัยการเจริญพันธุ์ ความสัมพันธ์ในครอบครัว ปัญหาครอบครัว และแนวทางแก้ไขได้อย่างถูกต้อง

1.3 เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะทางปัญญา และทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว การแก้ไขปัญหาครอบครัว และมีแนวทางแก้ไขได้อย่างถูกต้อง

1.4 เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมในการพัฒนาการมนุษย์และครอบครัว รวมถึงการวางแผนครอบครัว อนามัยการเจริญพันธุ์และมีแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ความหมาย ประโยชน์หลักการและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการมนุษย์และครอบครัว การวางแผนครอบครัว อนามัยการเจริญพันธุ์ ความสัมพันธ์ในครอบครัว ปัญหาครอบครัว และเกิดทักษะแนวทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างถูกต้อง

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

มนุษย์และครอบครัว (Human and Family)

ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการมนุษย์และครอบครัว การวางแผนครอบครัว อนามัยการเจริญพันธุ์ ความสัมพันธ์ในครอบครัว ปัญหาครอบครัว และแนวทางแก้ไข

Study the concepts and theories relating to human and familial development, family planning, reproductive hygiene, family relationships, problems and solutions

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย การฝึก	สอนเสริม	ปฏิบัติ/งาน ภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย 45 ชม.	ตามความต้องการของ นักศึกษาเฉพาะกรณี	0	5 ชม.ต่อสัปดาห์

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

ผู้สอนจัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและรายบุคคลตามความต้องการ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์โดยนักศึกษาสามารถต่อผู้สอนเพื่อขอคำปรึกษาหรือแนะนำได้ในช่วงเวลาทำงาน ด้วยตนเองหรือโดยวิธีสื่อสารที่สะดวกทาง e-mail และเบอร์โทรศัพท์

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

พัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ มีวินัย คุณธรรมและจริยธรรมตามคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) มีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีความอดทน (TQF 2.1.1.1 (1))
- 2) มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและแสดงออกซึ่งคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน (TQF 2.1.1.1 (2))
- 3) มีความสุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน มีสัมมาคารวะ รู้จักกาลเทศะ (TQF 2.1.1.1 (4))

1.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม

- 1) อาจารย์ผู้สอนสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในการสอนทุกครั้ง
- 2) ปลุกฝังให้นักศึกษามีระเบียบวินัย โดยเน้นการเข้าชั้นเรียนให้ตรงเวลาตลอดจนการแต่งกายที่เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย
- 3) มอบหมายงานให้นักศึกษารับผิดชอบงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยฝึกให้รู้หน้าที่ของการเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่ม
- 4) ใช้วิธีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง วิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ ใช้ตัวแบบที่ดี เช่น ตัวแบบที่เป็นจริง ข่าว เหตุการณ์ ชีวประวัติ สื่อ อินเทอร์เน็ต ใช้กระบวนการปรับพฤติกรรม โดยใช้การเสริมแรงที่เหมาะสม กิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาตนเอง

1.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1) ประเมินจากการตรงเวลาของนักศึกษาในการเข้าชั้นเรียน การส่งงานตามกำหนดระยะเวลาที่มอบหมาย การร่วมกิจกรรมและการสังเกตพฤติกรรมในระหว่างเรียน
- 2) ประเมินจากการมีวินัยและพร้อมเพรียงของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 3) ประเมินจากความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 4) ประเมินจากผลงาน กลุ่มเพื่อน และเครื่องมือวัด ต่าง ๆ เช่น แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบวัดเจตคติ เป็นต้น

2. ความรู้

2.1 ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) มีความรู้และเข้าใจในศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต (TQF 2.1.2.1 (1))
- 2) สามารถจำแนกและอธิบายองค์ความรู้ที่ศึกษา (TQF 2.1.2.1 (2))
- 3) มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และความเป็นไปของสังคมโลก
- 4) สามารถบูรณาการและประยุกต์ใช้กับศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

2.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) ใช้การเรียนการสอนในหลากหลายรูปแบบ โดยเน้นหลักการทางทฤษฎี ผสมกับการศึกษาในกรณีศึกษาโดยเป็นไปตามลักษณะของวิชา
- 2) การจัดการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงโดยการศึกษาจากกรณีตัวอย่าง วิดีทัศน์
- 3) ฝึกทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาด้วยตนเองและฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นได้
- 4) ฝึกให้ผู้เรียนวิเคราะห์การคิดการกระทำของตนเองของแผนการปฏิบัติตามเป้าหมายที่กำหนด ควบคุมกำกับตนเองให้ปฏิบัติตามแผนและประเมินผลการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงต่อไป

2.3 วิธีการประเมินผล

- 1) การสอบปลายภาคเรียน
- 2) ประเมินจากกิจกรรมที่นักศึกษาทำ และความตั้งใจในการเรียน
- 3) ประเมินจากแผนปฏิบัติงานหรือโครงการที่นำเสนอ

- 4) ประเมินจากการนำเสนอผลงานในชั้นเรียน

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) มีความสามารถในการบูรณาการองค์ความรู้ด้านคหกรรมศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานวิชาชีพ และในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีคุณภาพ (TQF 2.1.3.1 (2))
- 2) สามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตได้อย่างสร้างสรรค์

3.2 วิธีการสอน

- 1) กรณีศึกษา
- 2) การอภิปรายกลุ่ม
- 3) การศึกษาโดยการทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 4) ใช้ตัวแบบที่ดี สร้างความรู้และความเข้าใจในความหมายและเป็นขั้นตอนของการคิดที่จะพัฒนาและให้ดำเนินการคิดตามขั้นตอนกระบวนการนั้น
- 5) ใช้การเสริมแรง ข้อมูลย้อนกลับและความรู้เพิ่มเติม
- 6) ฝึกให้ลงมือปฏิบัติบ่อยๆ ใช้สถานการณ์หลากหลายจนเกิดความชำนาญ
- 7) ใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ เช่น การสาธิต การแสดง การทดลอง เป็นต้น

3.3 วิธีการประเมินผล

- 1) ประเมินตามสภาพจริงจากผลงาน และการนำเสนอผลงานในชั้นเรียน
- 2) การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบ

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

- 1) ความสามารถทำงานเป็นกลุ่มในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- 2) สามารถริเริ่มสร้างสรรค์ แนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้
- 3) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
- 4) ความเคารพในสิทธิและควมมีคุณค่าของตนเองและผู้อื่น
- 5) สามารถวางแผนในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

4.2 วิธีการสอน

- 1) ใช้การสอนที่มีการกำหนดกิจกรรมให้มีการทำงานเป็นกลุ่ม การเรียนแบบมีส่วนร่วม ปฏิบัติการ
- 2) มอบหมายงานทำงานที่ต้องประสานงานกับผู้อื่น หรือต้องค้นคว้าหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลอื่น หรือผู้มีประสบการณ์

4.3 วิธีการประเมินผล

- 1) ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของนักศึกษาในการนำเสนอรายงานกลุ่มในชั้นเรียน
- 2) สังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออกในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ
- 3) พิจารณาจากผลงาน ความครบถ้วนชัดเจนตรงประเด็นของข้อมูลที่ได้มอบหมาย

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

มอบหมายงานที่ต้องมีการเรียบเรียงนำเสนอเป็นภาษาเขียนและที่ต้องมีการนำเสนอและใช้สื่อประกอบการนำเสนอ (TQF 2.1.5.1 (2))

5.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1) ใช้สื่อเทคโนโลยีการสอนสมัยใหม่ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประกอบการสอน การแนะนำเทคนิคการสืบค้นข้อมูลและแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

2) มอบหมายงานให้ค้นคว้าด้วยตัวเองทางเว็บไซต์ และสื่อการสอนทางอินเทอร์เน็ต เอกสารต่างๆ และการสัมภาษณ์ โดยมีแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้

3) งานที่มอบหมายต้องมีการนำเสนอในรูปเอกสาร และ สื่อเทคโนโลยี

5.2 กลยุทธ์การประเมินผลที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1) ประเมินทักษะภาษาเขียนจากเอกสารรายงาน

2) ประเมินจากทักษะการพูด การตอบคำถาม และ การใช้สื่อสารสนเทศในการนำเสนอรายงานในชั้นเรียน

3) ประเมินจากรายงานการสืบค้นข้อมูล

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
1 - 2	- แนะนำรายวิชาและ กิจกรรมการเรียนการสอน ตาม มคอ.3 - บทที่ 1 แนวคิดและ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ พัฒนาการมนุษย์และ ครอบครัว	6	- อาจารย์ผู้สอนแนะนำตัว และ อธิบาย เนื้อหา รายวิชา จุดประสงค์และ เป้าหมายของ รายวิชา เกณฑ์การวัดผลและ ประเมินผล แนะนำหนังสือ และ website เพิ่มเติม -บรรยายประกอบการสอน PowerPoint - ชักถาม อภิปราย - ดูวิดีโอ	ผศ.ดร.ชฎามาศ ชาวสะอาด
3 - 4	- ทฤษฎีของครอบครัวและ	6	- บรรยายประกอบการสอน	ผศ.ดร.ชฎามาศ

	การพัฒนาครอบครัว		PowerPoint - ชักถาม อภิปราย - คู่มือวีดีโอ	ชาวสะอาด
5	- สถานะและบทบาทของครอบครัว	3	- บรรยายประกอบสื่อการสอน PowerPoint - ชักถาม อภิปราย - คู่มือวีดีโอ	ผศ.ดร.ชฎามาศ ชาวสะอาด
6	- ความสัมพันธ์ในครอบครัว	3	- บรรยายประกอบสื่อการสอน PowerPoint - ชักถาม อภิปราย	ผศ.ดร.ชฎามาศ ชาวสะอาด
7	ปัญหาครอบครัวและแนวทางแก้ไข		- บรรยายประกอบสื่อการสอน PowerPoint - ชักถาม อภิปราย - คู่มือวีดีโอ	ผศ.ดร.ชฎามาศ ชาวสะอาด
8	- อนามัยการเจริญพันธุ์ (เพศศึกษา)	6	- บรรยายประกอบสื่อการสอน PowerPoint - ชักถาม อภิปราย - คู่มือวีดีโอ	ผศ.ดร.ชฎามาศ ชาวสะอาด
9 - 10	- อนามัยการเจริญพันธุ์ (การบริหารการตลาดและทารก)	6	- บรรยายประกอบสื่อการสอน PowerPoint - ชักถาม อภิปราย - คู่มือวีดีโอ	ผศ.ดร.ชฎามาศ ชาวสะอาด
11 - 12	- การวางแผนครอบครัว	6	- บรรยายประกอบสื่อการสอน PowerPoint - ชักถาม อภิปราย - คู่มือวีดีโอ	ผศ.ดร.ชฎามาศ ชาวสะอาด
13 - 14	- โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	6	- บรรยายประกอบสื่อการสอน PowerPoint - ชักถาม อภิปราย - คู่มือวีดีโอ	ผศ.ดร.ชฎามาศ ชาวสะอาด
15	- การนำเสนอรายงานและสรุปบททวน	3	- นำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน - ชักถาม อภิปราย	ผศ.ดร.ชฎามาศ ชาวสะอาด
16	สอบปลายภาค			

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรมที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
1	1.1	ด้านความรู้และทักษะ (การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน)	1 - 15	40%
2	2.1, 2.2 ,3.3	นำเสนอรายงาน	15	20%
3	1.1,2.1,3.3	การสอบปลายภาค	16	40%

เกณฑ์การประเมินให้ระดับผลการเรียนตามช่วงคะแนน ดังนี้

ระดับผลการเรียน	ช่วงคะแนน
A	90-100
B+	81-89
B	76-80
C+	70-75
C	60-69
D+	55-59
D	50-54
F	ต่ำกว่า 50

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. เอกสารและตำราหลัก

เอกสารประกอบการเรียน

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ชวนชม สกนธวัฒน์. (2535). **การคุมกำเนิด**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น : คอมเพรส แอน ดีไซน์.

ชฎามาศ ขาวสะอาด. (2548) **การดูแลสุขภาพแม่และเด็ก**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, (อัดสำเนา).

นิกร ดุสิตสิน, วีระ นิยมจัน และไพลิน ศรีสุขโข. (บก.). (2545). **คู่มือการสอนเพศศาสตร์ระดับ**

มัธยม. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาเพศศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวชัย อินทรประเสริฐ. (2541). **คู่มือดูแลคุณแม่ตั้งครรภ์**. กรุงเทพฯ : รักลูก.

สุวรรณมา วรคามิน. (2545). ประชากรและการวางแผนครอบครัว. ในคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา

อนามัยครอบครัวในงานสาธารณสุข มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (บก.). **เอกสารการสอน**

ชุดวิชาหน่วยที่ 11 - 15 (หน้า 175 – 245). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุชาติ โสมประยูร และวรรณิ โสมประยูร. (2543). **เพศศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ :

ไทยวัฒนาพานิช.

สุวชัย อินทรประเสริฐ. (2541). **คู่มือดูแลคุณแม่ตั้งครรภ์**. กรุงเทพฯ : รักลูก.
 อัจฉรา นวจินดา และกาญจนา ลุศนันท์.(2542). ปัจจัยทางครอบครัวที่มีผลต่อสุขภาพ. ใน
สุขภาพเพื่อชีวิต. (หน้า237- 239) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา
 ข้อสอบปลายภาค
2. กลยุทธ์การประเมินการสอน
 นักศึกษาประเมินอาจารย์ผู้สอน ด้วยวิธีประเมินผ่านแบบสอบถามเมื่อสิ้นสุดการสอนในสัปดาห์สุดท้าย
3. การปรับปรุงการสอน
 นำผลการประเมินผู้สอนมาปรับปรุงตนเองในแต่ละด้าน
4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา
 นำผลข้อสอบไปวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการปรับวิธีการสอนและปรับปรุงการออกแบบทดสอบ
5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา
 จัดทำแบบประเมินเอกสารประกอบการสอนตามการวิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อนำมาปรับปรุงเนื้อหา
